

Antagen av Kommunstyrelsen den 13 juni 2012, § 185, Dnr: KS 1007/12-700

Riktlinjer för serveringstillstånd inom Båstads kommun

Enligt Alkohollagen (2010:1622) ska kommunen tillhandahålla information om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen. Nedanstående dokument redogör för vad som krävs för att bli beviljad ett serveringstillstånd. Dokumentet är till största del en beskrivning av lagtexten, rättspraxis och tillämpningen av dessa. Inom vissa områden kan en kommun utforma egna riktlinjer utifrån de lokala förutsättningarna. Dessa områden har specifikt markerats i dokumentet med rubriken: Inom Båstads kommun.

Alkohollagen

Den svenska alkohollagsstiftningen är i första hand en skyddslagsstiftning. Alkoholpolitisk hänsyn bör därför ha företräde framför företagsekonomiska eller näringspolitiska intressen. Särskild uppmärksamhet ska iakttas i syfte att begränsa alkoholkonsumtionen bland ungdomar.

All servering av alkoholdrycker kräver tillstånd, vare sig serveringen är till allmänhet eller till slutna sällskap. Beslut om serveringstillstånd fattas av Valfärdsutskottet alternativt alkoholhandläggaren i Båstads kommun.

Alla former av tillhandahållande av alkoholdrycker mot betalning räknas som servering. Betalningens storlek saknar betydelse. Även om alkoholdrycken säljs till självkostnadspris eller t.o.m. med förlust räknas det som försäljning. Ingår alkoholdrycken som en del av ett arrangemang för vilket det erläggs entré-, eller deltagaravgift är det också frågan om servering. För försäljning av folköl, se nedan.

Undantag

Vissa tillfällen är undantagna från kravet på serveringstillstånd om det ordnas enligt nedanstående punkter. Alla tre punkterna ska vara uppfyllda för att undantaget ska vara tillämpligt.

1. avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer,
2. sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna, och
3. äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lätt-drycker.

Folköl, klass II, 2,25-3,5 volymprocent

Den som bedriver detaljhandel med eller servering av folköl ska anmäla detta till kommunen där verksamheten bedrivs. Anmälan ska göras innan försäljningen påbörjas.

För att försäljning eller servering av folköl ska få bedrivas, ska lokalen ska vara godkänd som livsmedelslokal med stöd av 7 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt EU förordningen nr 852/2004. I lokalen ska det vara frågan om en faktisk försäljning alternativt servering av mat.

Det räcker inte med varor endast ur det s.k. kiosksortimentet.

Den som bedriver försäljning av öl är skyldig att utöva särskild egentillsyn över försäljningen.

Olika typer av serveringstillstånd

Tillstånden kan avse servering till allmänheten eller till slutna sällskap.

För att det ska räknas som ett slutet sällskap krävs att medlemskretsen är känd före det aktuella arrangemanget. Det är alltså inte frågan om ett slutet sällskap om till exempel medlemskap kan lösas i entrén till den aktuella tillställningen.

Vidare krävs att det finns ett gemensamt intresse eller något annat innehållsmässigt samband mellan medlemmarna. Underlag som styrker detta kan vara föreningsstadgar, styrelse- eller årsmötesprotokoll. Något fullgott samband kan normalt inte anses finnas vid till exempel gäster på ett hotell.

En tillställning som är en allmän sammankomst eller offentlig tillställning enligt ordningslagens bestämmelser kan inte vara ett slutet sällskap enligt alkohollagens mening. Ej heller om tillställningen har annonserats ut till allmänheten.

Vid servering till slutna sällskap är kravet på matutbud, lokaler och kunskaper i alkohollagen något lägre än vid servering till allmänheten.

Stadigvarande tillstånd

Denna typ av tillstånd kan antingen avse hela eller viss del av året. För att bli beviljad denna typ av tillstånd ställs höga krav på personlig lämplighet, kunskaper i alkohollagen, matutbud och lokalerna.

Tillfälliga tillstånd

Ett tillfälligt serveringstillstånd kan omfatta maximalt ett par månader per kalenderår. Ett arrangemang som är regelbundet återkommande anses inte som tillfälligt. För att bli beviljad ett tillfälligt tillstånd ställs samma höga krav på personlig lämplighet som vid stadigvarande. I regel ställs det inget krav på eget tillagningskök. Dock måste det alltid serveras någon form av tillredd mat. Även kraven på lokalen och kunskaper i alkohollagen är något lägre.

Cateringstillstånd

Ett cateringföretag som bedriver verksamhet för slutna sällskap kan bli beviljad stadigvarande serveringstillstånd. Varje serveringstillfälle ska anmälas till kommunen som ska godkänna lokalen för serveringen. Samma villkor beträffande matutbud och eget kök som gäller för restauranger gäller för cateringföretag. Dock behöver företaget inte ha ett kök och tillagningsställe i varje kommun där det söker cateringstillstånd.

Provsmakningstillstånd

Det är möjligt att anordna mässor och liknande arrangemang med provsmakning av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker. Vid provsmakning finns det inget krav på matservering och det handlar om små mängder alkoholdryck för att få en uppfattning om kvalitet och smak. Provsmakningen får inte vara gratis utan gästen måste betala för drycken.

Det finns två olika möjligheter för att kunna anordna sådan provsmakning.

- En person eller företag som innehar ett serveringstillstånd kan arrangera provsmakning av de alkoholdrycker som tillståndet omfattar. Arrangemanget ska anmälas till kommunen innan det äger rum.
- Partihandlare kan ansöka enskilt eller gemensamt om ett tillfälligt tillstånd för provsmakning.

Kryddning av spritdrycker

Den som innehar stadigvarande tillstånd att servera spritdrycker har, efter anmälan till kommunen rätt att krydda spritdryck för servering som snaps i den egna serveringsrörelsen.

Kriterier för att få serveringstillstånd

Kommunens alkoholhandläggare är behjälplig med information om serveringstillstånd och kring vad som krävs för att en ansökan ska bli beviljad.

Den sökande måste vara över 20 år och inte försatt i konkurs.

Personlig lämplighet

Servering av alkoholdrycker är en socialt ansvarsfull uppgift. För att få serveringstillstånd görs en utredning av de personer som har ett betydande inflytande över verksamheten.

När prövningen avser en juridisk person riktas lämplighetskravet även mot de fysiska personer som har ett betydande inflytande i rörelsen. Vanligtvis är detta bolagsdelägarna och styrelsen. Även andra personer kan komma i fråga.

Kravet på personlig lämplighet kvarstår även efter det att tillstånd meddelats.

Uppgifter som undersöks är en persons kunskaper i alkohollagsstiftningen, ev. brottslig och ekonomisk misskötsamhet, hur verksamheten finansieras, ev. delaktighet i bolag som har genomgått konkurs samt inriktning på verksamheten.

För att pröva om en person är lämplig inhämtas uppgifter från polisens belastningsregister, kronofogden och skattemyndigheten.

Gällande kunskaper i alkohollagsstiftningen ska den sökande genomföra ett skriftligt prov i Alkohollagen. Om den sökande misslyckas efter tre tillfällen att få godkänt på provet avslås ansökan och den sökande får inkomma med en ny ansökan.

Om den sökande är en juridisk person eller liknande, ska minst hälften av de personer som har ett betydande inflytande över rörelsen genomgå kunskapsprovet.

Den sökande ska inneha F-skattebevis samt vara registrerad för moms- och arbetsgivaravgifter.

I ansökningsärendet som rör ett nytt företag eller en ny företagare ska den sökande uppvisa en finansieringsplan som visar varifrån kapitalet kommer. Om en rörelse har köpts ska köpeavtal med kvitton på betald köpesumma uppvisas.

En budget för det första verksamhetsåret ska uppvisas där den förväntade omsättningen redovisas.

Om den sökande är en ideell förening undersöks styrelsen i föreningen. Minst hälften av styrelsen ska genomföra kunskapsprovet i alkohollagen.

Inom Båstads kommun

Om föreningen har en festkommitté för ett enskilt arrangemang kan dessa genomföra kunskapsprovet. Festkommittén ska bestå av minst tre personer.

När en ideell förening ansöker om tillfälliga tillstånd erbjuder Båstads kommun en kostnadsfri utbildning i alkohollagen inför kunskapsprovet.

Matutbud

Tillstånd att servera alkohol är starkt kopplat till matsservering enligt Alkohollagen. Orsak är att berusningseffekten blir mindre om alkoholen intas samtidigt med mat. Kravet på matutbud beror på vilket serveringstillstånd som är sökt.

En restaurang med stadigvarande servering till allmänheten ska ha ett eget kök och det ska ligga i anslutning till serveringslokalen. Det ska tillhandahållas lagad eller på annat sätt tillredd mat och gästerna ska kunna erbjudas ett flertal maträtter av varierat slag. Det innebär att det ska finnas ett flertal såväl förrätter, huvudrätter och efterrätter att välja bland.

Det är inget krav på att varma maträtter kan serveras, förutsatt att matutbudet och förhållandena i övrigt har den allmänna standard som krävs för serveringstillstånd. Enbart sallader, smörgåsar, hamburgare etc. är inte tillredd mat enligt lagens mening. Det innebär att gatukök, caféer och liknande enklare serveringar inte ska kunna komma i fråga för stadigvarande serveringstillstånd.

Efter kl. 23.00 ställs inte lika höga krav på matutbudet. Gästerna ska dock kunna erbjudas flera olika rätter av enklare slag. Enbart chips eller nötter är inte att anse som maträtter.

Alkoholpolitiska olägenheter

Kommunen kan vägra ge serveringstillstånd även om kriterierna för serveringstillstånd i ovanstående är uppfyllda. Detta kan ske om serveringen kan befaras medföra olägenheter från alkoholpolitisk synpunkt. Det finns alltså ingen generell "rätt" att få serveringstillstånd.

Inom Båstads kommun

- Ansökningar om serveringstillstånd som polismyndigheten i sitt remissvar avstyrker med hänvisning till risk för ordningsstörningar på serveringsstället eller i dess närhet kommer inte att beviljas
- Direktiv från Socialstyrelsen och Naturvårdsverket gällande bullergränser ska gälla som gränsvärden för vad som kan anses vara acceptabel störning för kringboende. Dessa gränsvärden beaktas i remissvar från miljökontoret på Samhällsskydd.
- Stor restriktivitet ska tillämpas vid beviljande serveringstillstånd för uteserveringar med serveringstid senare än kl. 01.00, om avståndet till närboende är mindre än 100 m.
- Etablering i närheten av skolor och ungdomsanläggningar ska undvikas

Serveringstider

Klockan 11.00 - 01.00 är enligt alkohollagen normal serveringstid. Utvidgad serveringstid är således undantag från detta och måste därför prövas i varje enskilt fall. Enbart ekonomiska skäl, t.ex. en hänvisning till att en konkurrerande eller en närliggande restaurang har utvidgad serveringstid, är därför inte en tillräcklig grund för bifall till en ansökan om utvidgning av serveringstiden utöver normaltiden.

Vid prövning av serveringstid, ska särskilt beaktas risken för olägenheter. För att kunna göra en fullgod bedömning om det föreligger risk för olägenheter inhämtas yttrande från polismyndigheten och miljökontoret på Samhällsskydd. Om olägenheter/ordningsstörningar befaras eller har uppkommit kan serveringstiden begränsas tillfälligt eller tills vidare.

Efter det att serveringsstället är utrymt bör den hålla stängt minst en timme innan den öppnas för alkoholfri servering.

Inom Båstads kommun

Alkohollagens normaltids ska gälla allmänt för serveringsställen inom Båstads kommun. Utvidgad serveringstid kan beviljas till att omfatta 11.00 - 02.00 alla dagar under perioden juni - augusti. Under perioden augusti - maj 11.00 - 02.00 fredagar, lördagar, helgdagar och dag före helgdag. Övriga dagar 11.00 - 01.00.

Tillfälligt utvidgad serveringstid till att omfatta 11.00 - 03.00 kan t. ex. beviljas i samband med storhelger, tennisveckorna och jubileer. Serveringstid efter 02.00 beviljas endast tillfälligtvis och måste ansökas om årligen.

Serveringslokal

Tillstånd till servering av alkoholdrycker ska vara knutet till ett visst sammanhängande utrymme. Serveringslokalen ska vara överblickbar för serveringspersonalen. Uteserveringar ska ligga i direkt anslutning till serveringsstället och vara fysiskt avgränsad mot kringliggande områden som inte omfattas av serveringstillståndet.

Serveringslokalerna ska vara godkända i sin helhet av Räddningstjänsten ur brand och utrymningssynpunkt vid servering till allmänheten eller stadigvarande tillstånd till slutna sällskap. Utan godkännande får serveringstillstånd inte beviljas. Det är upp till den sökande att uppvisa intyg på att räddningstjänsten har godkänt lokalerna.

Vid en ombyggnad av serveringsstället krävs ett godkännande från alkoholhandläggaren innan ombyggnaden påbörjas. Detta ska inte förväxlas med ett bygglov då bygglovet inte tar hänsyn till alkohollagens krav på lokalerna.

Personal

All personal som används för bedrivandet av serveringsrörelsen ska vara anställd av tillståndshavaren alternativt inhyrd från ett bemanningsföretag. Undantaget är förordnade ordningsvakter, garderobiärer, musiker, casinopersonal och liknande.

Handlingar som ska bifogas ansökan

Inom Båstads kommun

På baksidan av ansökningsblanketten finns uppräknat vad som ska bifogas ansökan.

Ansökan börjar inte behandlas innan samtliga uppgifter är inkomna. Den som ansöker om serveringstillstånd ansvarar för att inkomma med de begärda uppgifterna.

Yttrande från Polismyndigheten, miljökontoret på Samhällsskydd och Skattemyndigheten inhämtas av alkoholhandläggaren i kommunen.

Handläggningstider

Kommunen ska fatta beslut om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har inkommit till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen, får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader.

Inom Båstads kommun

Normal handläggningstid för ett nytt stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten eller slutet sällskap är ca. två månader efter att alla handlingar har inkommit.

Handläggningstiden för ansökningar om tillfälliga tillstånd till allmänheten är ca en månad och för slutna sällskap ca två veckor.

Serveringstillstånd för tillfälliga arrangemang under perioden juni - augusti ska sökas senast under april månad.

Ordning och nykterhet

På ett serveringsställ ska serveringen av alkoholdrycker ske med återhållsamhet och störningar på grund av oordning och onykterhet ska undvikas. Servering av större mängd alkohol till en person eller grupp ska begränsas, till exempel genom att inte tillåta servering av hela flaskor spritdrycker, hinkar med öl eller så kallade shotsbrickor.

Inom Båstads kommun

Alla serveringsställen med stadigvarande serveringstillstånd bör ha en utarbetad alkohol- och drogpolicy. I denna policy ska tillståndshavaren redogöra för hur de ska förhindra att det uppstår olägenheter på just det serveringsstället samt regler för hur personalen ska hantera olika situationer som kan uppkomma.

Båstads kommun anordnar årligen en tvådagars utbildning i Ansvarsfull alkoholserving för dem som har stadigvarande serveringstillstånd inom kommunen. Utbildningen är kostnadsfri och kommunen ser det som positivt och ansvarstagande från tillståndshavarens sida att man skickar sin personal på denna utbildning.

Serveringsansvarig

Tillståndshavaren eller av denne utsedd serveringsansvarig personal ska ha tillsyn över serveringen och vara närvarande på serveringsstället under hela serveringstiden.

Tillståndshavaren ska anmäla till kommunen den eller de personer som har utsetts till att vara ansvariga för serveringen när tillståndshavaren inte är närvarande på serveringsstället. Den som är serveringsansvarig ska vara över 20 år och vara lämplig för uppgiften. Endast en person kan vara serveringsansvarig i tjänst åt gången. Vilken person som är serveringsansvarig ska vara känt av all personal på serveringsstället.

Tillståndshavaren är skyldig att anmäla förändringar i verksamheten, bl.a. förändringar avseende personer med betydande inflytande, som har betydelse för kommunens tillsyn.

Kommunens tillsyn

Tillsynsverksamheten ska säkerställa att alkoholservingen inom kommunen sker enligt gällande lagar och förordningar. Kontrollen av serveringsställena har dels ett förebyggande och dels ett korrigerande syfte. Genom rådgivande verksamhet kan administrativa tvångsmedel undvikas.

Kommunen ansvarar för tillsynen av serveringstillstånd samt servering av och detaljhandel med folköl. Tillsynen genomförs dels som en yttre tillsyn genom besök på serverings/försäljningsstället och dels som en inre tillsyn.

Vid den yttre tillsynen kontrolleras bland annat ordning och nykterhet, servering till minderåriga och berusade, kassarutiner, matutbud och marknadsföring på serveringsstället. Yttre tillsyn kan ske i samarbete med andra myndigheter som polismyndigheten, skatteverket, räddningstjänsten och miljökontoret på Samhällsskydd.

Den inre tillsynen innebär kontroll med bl.a. polisens belastningsregister och med skattemyndigheten om skatter och avgifter redovisas och betalas.

Vid tillsyn av försäljningsställen av folköl kontrolleras skyltning, rutiner och egenkontrollprogrammet.

Även polismyndigheten kan göra yttre tillsyn på samma sätt som kommunen.

Inom Båstads kommun

Båstads kommun kan komma att använda sig av externa tillsynsinspektörer samt kontrollköp av folköl och om detta tillåts i kommande lagstiftning. Kontrollköp innebär

att tillsynsmyndigheten genomför ett för näringsidkaren dolt köp i syfte att kontrollera om näringsidkaren, dennes företrädare eller personal vid försäljningen förvissar sig om kundens ålder, till exempel genom legitimationskontroll. Ett sådant köp får genomföras utan att näringsidkaren underrättas i förväg.

Restaurangrapport

Alla som innehar ett stadigvarnade serveringstillstånd är skyldiga att lämna en restaurangrapport till kommunen en gång per år under första kvartalet. Här redovisas försäljningen av alkohol och mat samt inköpta volymer alkohol.

Denna rapport används i första hand för statistiken men även för en inre kontroll av verksamheten samt som underlag för tillsynsavgiften.

Återkallelse m.m.

Vid missförhållande ska kommunen vidta administrativa tvångsåtgärder.

Kommunen får meddela en innehavare av ett serveringstillstånd en erinran, eller i allvarligare fall eller vid upprepade överträdelser, en varning om denna inte

1. uppfyller de krav som gällde för tillståndets meddelande, eller
2. följer de bestämmelser som gäller för servering enligt denna lag eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag.

Syftet med erinran och varning är att tillståndshavaren ska få en möjlighet att rätta till missförhållandena.

Kommunen har möjligheten och skyldigheten att återkalla ett serveringstillstånd när skäl för detta föreligger. En återkallelse av ett serveringstillstånd får inte användas som en bestraffning utan ska ses som samhällets åtgärd att undanröja negativa alkoholpolitiska förhållanden.

Serveringstillstånd ska återkallas om:

1. tillståndet inte längre utnyttjas
2. det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på eller i anslutning till serveringsstället och inte ingripit, eller
3. tillståndshavaren har brutit mot alkohollagen eller annat som gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräcklig åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan missförhållande har rättats till.

Om ett försäljnings- och/eller serveringsställe för folköl överträder bestämmelserna i alkohollagen gällande ölförsäljning/servering kan kommunen meddela förbud mot försäljningen/serveringen i sex eller tolv månader. Kommunen kan även meddela varning eller begränsa förbudet till att gälla under vissa tider eller vid vissa omständigheter. T.ex. om ett idrottsevenemang genomförs i närheten av försäljnings-/serveringsstället. Förbudet gäller från och med den dag då beslutet delgivits den som bedriver försäljningen/serveringen.

Avgifter

Inom Båstads kommun

Avgifterna är fastställda av kommunfullmäktige och kan inte ändras av handläggaren. Avgifternas belopp framgår av bilaga.

Vid ansökan om serveringstillstånd faktureras den sökande en ansökningsavgift. Ansökningsavgiften ska betalas även om ansökan avslås. Ansökan kan komma att bordläggas tills avgiften är betald.

En gång per år faktureras de tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd en tillsynsavgift. Tillsynsavgiften består av två delar. Dels en fast avgift och dels en avgift som baseras på den omsättning som redovisas på restaurangrapporten. Om ett stadigvarande serveringstillstånd inte omfattar hela kalenderåret beräknas den fasta avgiften efter hur många hela månader som tillståndet har omfattat.

Avgifterna finansierar arbetet med utredning av ansökningar, dokumentation, informationsträffar för tillståndshavare om alkohollagen, utbildning i Ansvarsfull alkoholservering, stöd och råd inom alkohollagens område samt tillsynsverksamheten.